

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Jany Záviské a JUDr. Petra Indráčka v právní věci žalobce **E. B.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě proti správnímu rozhodnutí žalované ze dne 8.1.2014, o **příplatek ke starobnímu důchodu**,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci byl od 4.7.2013 snížen starobní důchod v důsledku snížení zvláštního příspěvku k důchodu na celkovou částku 15.038,- Kč měsíčně, neboť mu byla služba u pomocných technických praporů započtena jen v rozsahu 25 měsíců (od 1.10.1951 do 31.10.1953).

[2] Žalobce podal v zákonné lhůtě žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované, jíž se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 30.4.2013 č.j. X i rozhodnutí ze dne 16.7.2013 č.j. X a vrácení věci žalované k novému projednání. Současně navrhl uložení povinnosti zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve lhůtě do 15 dnů od právní moci rozsudku na účet právního zástupce žalobce. Uvedl, že pokud byl žalobce povolán k PTP a později byl přeřazen k TP, pak z hlediska odškodňovacích předpisů je třeba jeho službu od 1.11.1953 do 25.1.1954 hodnotit

jako službu u PTP s odkazem na bod 14 přílohy č. 1 k Rozkazu ministra obrany ČSFR č. 54 ze dne 3.12.1992. Transformací PTP v TP se pro bývalé příslušníky těchto útvarů fakticky nic nezměnilo. Svůj názor podepřel judikaturou, konkrétně rozhodnutím Městského soudu v Praze ze dne 20.6.2013 č.j. 11Ad 1/2012-59, nálezy ÚS ČR ze dnů 12.3.2011 sp. zn. II. ÚS 187/2000, 2.6.2005 sp. zn. I. ÚS 605/03, 1.12.2005 sp. zn. II. ÚS 290/05, 6.12.2005 sp. zn. I. ÚS 565/03, 28.6.2007 sp. zn. I. ÚS 712/05 a 26.10.2007 sp. zn. I. ÚS 2366/07.

[3] Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě ze dne 10.9.2013 uvedla, že podáním doručeným žalované dne 17.1.2013 uplatnil žalobce prostřednictvím svého právního zástupce žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. s tím, že doklady potřebné k vydání rozhodnutí předložil již v řízení podle zákona č. 357/2005 Sb. a odkázal na rozhodnutí žalované ze dne 16.3.2006, č.j. 300 819 427. Úprava důchodu žalobce poskytnutím příplatku k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. byla provedena již rozhodnutím žalované ze dne 5.4.1994, jímž byl důchod žalobce zvýšen za 28 měsíců služby u PTP o 420,- Kč, a to na základě Potvrzení vojenské správy pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci podle zákona č. 87/1991 Sb. ze dne 21.10.1991, v němž bylo uvedeno, že žalobce konal službu u pomocných technických praporů v době od 1.10.1951 do 25.1.1954. Vzhledem k nesrovnalostem ohledně délky služby u PTP zjištěným v průběhu řízení o žádosti ze dne 17.1.2013 požádala žalovaná o spolupráci ministerstvo obrany. Přípisem ze dne 3.3.2013 ministerstvo sdělilo, že podle archivních materiálů uložených na ministerstvu obrany nastoupil žalobce vojenskou základní službu dne 1.10.1951 k 62. pomocnému technickému praporu, od 13.10.1951 byl pracovníkem V. pomocného technického praporu a dnem 1.10.1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu výjimečného vojenského cvičení, do zálohy byl propuštěn 25.1.1954 a tímto dnem mu byla zrušena klasifikace „E“. U PTP sloužil od 1.10.1951 do 31.10.1953, kdy byl V. PTP transformován na 12. TP. Žalobci byl tedy rozhodnutím ze dne 5.4.1991 přiznán příplatek za delší dobu, než odpovídá skutečné délce služby u pomocných technických praporů, která činila 25 celých měsíců. Dále vyslovila, že souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání a navrhla žalobu zamítnout.

[4] Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky a své rozhodnutí ze dne 30. 4.2013 číslo X potvrdila. Rozhodnutí odůvodnila tím, že v rámci řízení o žádosti o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. ze dne 15.1.2013 bylo zjištěno, že účastník řízení byl rozhodnutím ze dne 5.4.1994 upraven starobní důchod poskytnutím příplatku podle zákona č. 87/1991 Sb. za 28 měsíců služby u PTP v době od 1.10.1951 do 25.1.1954, ačkoliv vykonával službu u PTP pouze v době od 1.10.1951 do 31.10.1953, po dobu 25 měsíců. Žalovaná v odůvodnění uvedla, že rozhodnutí vydala v řízení vedeném na základě podání účastníka řízení označeném „žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. – E. B.“ datovaném dnem 15.1.2013 a v rámci šetření bylo zjištěno, že účastník řízení byl rozhodnutím ze dne 5.4.1994 upraven starobní důchod poskytnutím příplatku podle zákona č. 87/1991 Sb. za 28 měsíců služby u PTP v době od 1.10.1951 do 25.1.1954, ačkoliv účastník řízení vykonával službu u PTP pouze v době od 1.10.1951 do 31.10.1953, tj. po dobu 25 měsíců. ČSSZ rozhodla na základě sdělení Ministerstva obrany, dle kterého účastník řízení nastoupil vojenskou základní službu dne 1.10.1951 k 62. pomocnému technickému praporu, od 13.10.1951 byl pracovníkem V. PTP a dnem 1.10.1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu

výjimečného vojenského cvičení. Do zálohy byl propuštěn dne 25.1.1954 a tímto dnem mu byla zrušena klasifikace „E“. U PTP sloužil v době od 1.10.1951 do 31.10.1953, kdy byl V. PTP transformován na 12. TP. Potvrzení vojenské správy pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci ze dne 21.10.1991 neakceptuje skutečnost, že V. PTP byl dnem 1.11.1953 transformován na 12. TP a účastník řízení byl od tohoto dne u TP. Ministerstvo obrany se vyjádřilo i k námitce účastníka řízení, že z hlediska odškodňovacích předpisů je třeba jeho službu od 1.11.1953 do 25.1.1954 hodnotit jako službu u PTP, jelikož byl povolán k PTP a dne 1.11.1953 byl přearán k TP tak, že tuto dobu nelze považovat za službu u PTP ve smyslu ust. § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., neboť TP není útvarem definovaným v tomto ustanovení a k námitce ve vztahu k bodu 14 přílohy č. 1 Rozkazu ministra obrany ČSFR č. 54 ze dne 3.12.1992 tak, že tento vnitřní právní předpis řešil otázku odškodňování poškození zdraví, případně úmrtí občanů zařazených do vojenských táborů nucených prací, a nikoliv otázku možného zápočtu doby služby u jiných než zákonem vymezených útvarů ke službě u PTP.

[5] Rozhodnutím ze dne 30.4.2013 byl žalobci od 4.7.2013 snížen starobní důchod podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. na celkovou částku 15.038,- Kč měsíčně, z toho starobní důchod činí 12.362,- Kč a zvláštní příspěvek k důchodu dle zákona č. 357/2005 Sb. činí 2.676,- Kč s odůvodněním, že na základě potvrzení Ministerstva obrany ČR ze dne 3.3.2013 bylo zjištěno, že podle archivních dokumentů uložených na Ministerstvu obrany žalobce nastoupil vojenskou základní službu dne 1.10.1951 k 62. Pomocnému technickému praporu. Od 13.10.1951 byl pracovníkem V. pomocného technického praporu (PTP). Dnem 1.10.1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu výjimečného vojenského cvičení. U PTP sloužil od 1.10.1951 do 31.10.1953, kdy byl V. PTP transformován na 12. technický prapor. Potvrzení vojenské správy pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci ze dne 21.10.1991 o tom, že žalobce vykonával službu u PTP v době od 1.10.1951 do 25.1.1954 neakceptuje skutečnost, že V. PTP byl dnem 1.11.1953 transformován na 12. technický prapor a žalobce od tohoto dne sloužil u technického praporu. Výkon služby u PTP tedy trval 25 celých (běžných) měsíců. Starobní důchod byl tudíž snížen od nejbližší splátky, tj. od 4.7.2013 bez přeplatku.

[6] Krajský soud z obsahu správního spisu žalované zjistil, že

- a) součástí žádosti o úpravu důchodu podle zákona o mimosoudní rehabilitaci zápočtem doby zařazení v pomocných technických praporech po dobu základní vojenské služby a výjimečných vojenských cvičení z 20.6.1991 je potvrzení vystavené vojenskou správou pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci ze dne 21.10.1991, dle kterého je potvrzena doba výkonu služby u pomocných technických praporů od 1.10.1951 do 25.1.1954 v I. pracovní kategorii,
- b) dne 4.6.1992 byla u žalované uplatněna žádost o úpravu důchodu podle zákona o mimosoudní rehabilitaci příplatkem za dobu zařazení v pomocných technických praporech po dobu základní vojenské služby; o žádosti bylo rozhodnuto dne 16.10.1992,
- c) dne 10.3.1994 požádal o příplatek k důchodu podle zákona č. 267/1992 Sb. a rozhodnutím ze dne 5.4.1994 byl důchod zvýšen za 28 měsíců služby v PTP, tj. o 420,- Kč měsíčně,
- d) z žádosti o zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. ze dne 17.10.2005, že byl nárok uplatněn z titulu vlastního neoprávněného pobytu ve vojenském táboře nucených prací v době od 1.10.1951 do 24.1.1954,

- e) dne 17.1.2013 žalobce prostřednictvím svého zástupce JUDr. Lubomíra Müllera uplatnil u žalované žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. s tím, že doklady potřebné k vydání rozhodnutí předložil již v řízení podle zákona č. 357/2005 Sb. s odvoláním na rozhodnutí ze dne 16.3.2006,
- f) z úředního záznamu pro odd. 311 ze dne 7.2.2013, že odd. 425 vzneslo dotaz ohledně dalšího postupu ve věci žádosti ze dne 17.1.2013 s popisem situace, kdy byla uplatněna žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. za dobu výkonu služby u PTP od 1.10.1951 – 25.1.1954, přičemž v OLDP je tato doba hodnocena v I. pracovní kategorii. Rozhodnutím ze dne 16.10.1992 byl upraven starobní důchod za 27 měsíců výkonu služby u PTP v částce 405,- Kč (27x15,-), dalším rozhodnutím ze dne 5.4.1994 byl starobní důchod upraven za 28 měsíců výkonu služby u PTP v částce 420,- Kč (28x15,-); doba od 1.10.1951 - 25.1.1954 činí 848 dní, tj. 28 plných měsíců a 8 dní. V důsledku uvedeného žalovaná dne 19.3.2013 vznesla dotaz na ministerstvo obrany s ohledem na rozpory v údajích, po jakou dobu vykonával účastník řízení službu ve vojenském táboře nucených prací ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb.,
- g) ze sdělení Ministerstva obrany, odboru pro válečné veterány, oddělení vydávání **osvědčení ze dne 3.3.2013**, že jmenovaný nastoupil vojenskou základní službu dne 1. října 1951 k 62. pomocnému technickému praporu. Od 13. října 1951 byl pracovníkem V. pomocného technického praporu. Dnem 1. října 1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu výjimečného vojenského cvičení. Do zálohy byl propuštěn 25. ledna 1954 a tímto dnem mu byla zrušena klasifikace „E“. U PTP sloužil od 1. října 1951 do 31. října 1953, kdy byl V. PTP transformován na 12. TP. Současně ve sdělení je uvedeno, že potvrzení vojenské správy ze dne 21. října 1991 neakceptuje skutečnost, že V. PTP byl dnem 1. listopadu 1953 transformován na 12. technický prapor a jmenovaný od tohoto dne sloužil u technického praporu,
- h) ze **sdělení** Ministerstva obrany, odboru pro válečné veterány, oddělení vydávání osvědčení **ze dne 26. června 2013**, že dobu výkonu služby u technického praporu nelze považovat za službu u pomocných technických praporů ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., neboť technický prapor není útvarem definovaným v tomto zákonném ustanovení. Pokud se jedná o poukazovaný bod 14 přílohy č. 1 k Rozkazu ministra obrany ČSFR č. 54 ze dne 3. prosince 1992, pak tento vnitřní právní předpis řešil otázku odškodňování poškození zdraví, popř. úmrtí občanů zařazených do vojenských táborů nucených prací a nikoliv otázku možného zápočtu doby služby u jiných než zákonem vymezených útvarů ke službě u PTP. Současně ministerstvo přiložilo nové potvrzení ze dne 20. června 2013, ve kterém uvedeno, že E. B. základní vojenskou službu v trvání 24 měsíců nastoupil dne 1.10.1951 a z toho byl zařazen u pomocných technických praporů od 1.10.1951 do 31.10.1953. Vojenskou základní službu ukončil dne 25.1.1954. A dále s poznámkou, že toto potvrzení nahrazuje původní potvrzení vydaná dne 17.6.1991 a 21.10.1991. Jmenovanému byla během výkonu vojenské služby udělena dovolená v délce 14 dnů,
- i) na evidenčním listě důchodového zabezpečení vyhotoveném v roce 1990 OKD-Důl František, Horní Suchá ze dne 5.3. uvedeno, že jmenovaný pracoval od 19.11.1951 do 28.6.1953 jako horník dělník (jako vojenský brigádník) v IAA pracovní kategorii a v evidenčním listě důchodového pojištění ze dne 8.6.1991, že jmenovaný pracoval od 29.6.1953 do 26.1.1954 jako horník dělník v IA prac. kategorii (vojenská brigáda v dole).

[7] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané, že ač žalobci byl přiznán ke starobnímu důchodu příplatek dle § 24 odst. 4 zákona o mimosoudní rehabilitaci (zák. č. 87/1991 Sb., ve znění zákona č. 267/1992 Sb.), žalobce v zastoupení advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem dne 17.1.2013 u žalované uplatnil znovu žádost o tentýž příplatek k důchodu (žádost sepsaná dne 15.1.2013). V rámci řízení o této žádosti žalovaná s ohledem na rozpory mezi evidenčními listy vztahujícími se k inkriminované době a údajích na potvrzení o délce služby u PTP, které žalobce v předcházejících řízeních předložil, provedl nová šetření dotazem na Ministerstvo obrany. Na základě vyjádření Ministerstva obrany, odboru pro válečné veterány, oddělení vydávání osvědčení, ze dnů 3.3.2013 a 2.7.2013 dospěla žalovaná k závěru, že žalobce u PTP sloužil od 1. října 1951 do 31. října 1953, nikoliv až do 25.1.1954 a na základě těchto potvrzení od Ministerstva obrany vydala rozhodnutí o snížení výše starobního důchodu.

[8] Podle ust. § 75 zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní) při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a v rozsahu žalobních bodů.

[9] Žalovaná v předmětné věci rozhodla na základě nového potvrzení o době výkonu vojenské služby v PTP, které bylo vydáno k tomu příslušným orgánem, Ministerstvem obrany ze dnů 3.3.2013 a 2.7.2013. Uvedenými potvrzeními ministerstvo žalobci dobu výkonu v PTP potvrdilo jen v období od 1.10.1951 do 31.10.1953, tedy v rozsahu 25 měsíců s tím, že vojenská základní služba byla ukončena dne 25.1.1954. Tato potvrzení tedy oproti potvrzení Krajské vojenské správy v Ostravě ze dne 21.10.1991 prokazují dobu výkonu vojenské služby v pomocných technických praporech o 3 měsíce méně, neboť původní potvrzení posuzovanou dobu vykazovalo v rozsahu od 1.10.1951 do 25.1.1954. Údajům na potvrzení Ministerstva obrany z roku 2013 pak odpovídají i údaje uvedené na evidenčních listech důchodového zabezpečení vyhotovené v roce 1990 a 1991 OKD-Důl František, Horní Suchá. Důlní organizace v evidenčním listě ze dne 5.3.1990 uvedla, že jmenovaný pracoval od 19.11.1951 do 28.6.1953 jako horník dělník (jako vojenský brigádník) v IAA pracovní kategorii a v evidenčním listě důchodového pojištění ze dne 8.6.1991, že jmenovaný pracoval od 29.6.1953 do 26.1.1954 jako horník dělník v IA prac. kategorii (vojenská brigáda v dole). Ministerstvo obrany v rámci nově vystaveného potvrzení odůvodnilo změnu ve vykazování předmětné doby, tak jak uvedeno v odstavci [6] písm. g) a h) tohoto rozsudku.

[10] Podle ust. § 18 odst. 1 věty první a druhé zákona č. 87/1991 Sb. o mimosoudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 267/1992 Sb. zrušují se rozkazy, kterými byli občané označeni za politicky nespolehlivé zařazení v letech 1948 až 1954 do vojenských táborů nucených prací po dobu základní vojenské služby a výjimečného vojenského cvičení podle § 39 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon. Za vojenské tábory nucených prací se pro účely tohoto zákona považují silniční prapory ženijního vojska zřízené od 2.8.1948 do 1.9.1950 a pomocné technické prapory a vojenské báňské oddíly, jejichž příslušníci byli na důlní práce odvedeni od 25. února 1948 do 1. září 1950 a pracovali v dolech nejméně 12 měsíců bez předepsaného pravidelného střídání.

[11] S odkazem na uvedené v odstavcích [9 a 10] tohoto rozsudku pak žalované nelze vytknout, jestliže přistoupila ke snížení příplatku k důchodu způsobem

uvedeným. Tento postup má oporu i v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2001, č.j. 28 Cdo 1866/2001 (žalovaná na něj odkázala ve svém vyjádření k žalobě dne 20.2.2014), ve kterém uvedený soud vyslovil, že *Zákon č. 87/1991 Sb. (a to i v novelizovaném znění provedeném zákonem č. 247/1992 Sb.) pokládá tedy za potřebné přímo v tomto svém ustanovení podat slovní i obsahový výklad pojmu „vojenské tábory nucených prací“.* Zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, neobsahuje žádné ustanovení o tom, že by se správní vztahy (ani jiné vztahy), které nejsou zvlášť upraveny tímto zákonem, řídily ustanoveními tohoto zákona, jež upravují vztahy obsahem i účelem nejbližší (analogie). Také v právních závěrech, obsažených v rozhodnutích uveřejněných ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané Nejvyšším soudem, bylo zatím co do výkladu pojmu „vojenské tábory nucených prací“ pamatováno jen na bývalé pomocné technické prapory (viz např. rozhodnutí uveřejněné pod č. 50/1994 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Zákon č. 87/1991 Sb. a ani související předpisy správního práva, případně občanského práva, nedávají obecným soudům možnost širšího výkladu ustanovení § 14 odst. 2 a § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., k němuž v podstatě směřuje dovolání dovolatele v daném případě; nebylo možné přihlížet ani k některému, existujícímu ústavněprávnímu výkladu ustanovení zákona č. 87/1991 Sb., jenž by vyplýval případně z nálezu či usnesení Ústavního soudu ČR, které by se týkaly uváděných ustanovení zákona č. 87/1991 Sb. K uvedenému soud zdůrazňuje, že předmětem úpravy zákona bylo pouze zmírnění následků některých majetkových a jiných křivd (§ 1 cit. zákona) a ač byl zákon o mimosoudní rehabilitaci několikrát novelizován, pak zákonodárce nikdy nepřistoupil k rozšíření obsahu pojmu tábory nucených prací o technické prapory. Pokud žalobce odkazoval na četnou judikaturu soudů, pak tato není na posuzovanou věc přílehlavá, neboť se nevztahuje k zákonu o mimosoudní rehabilitaci, stejně tak přiložený dopis ministra obrany ze dne 10.10.2013 pro ministra vnitra, který se vztahuje k nařízení vlády č. 135/2009 Sb.

[12] Vzhledem k uvedenému soud žalobu zamítnul jako nedůvodnou dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s., neboť dospěl k závěru, že žalovaná rozhodla na základě nových potvrzení o době výkonu vojenské služby v pomocných technických praporech předložených Ministerstvem obrany.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že úspěšná žalovaná náklady řízení nepožadovala a také, jak bylo zjištěno z obsahu spisu, jí žádné nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 20. března 2015

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu